

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

Contactpersoon

Machteld Linssen
T +31653708374
F (033)4217799
faro@cultureelerfgoed.nl

Onze referentie

Datum 6 mei 2022
Betreft Uitnodiging tot gesprek over publieksbereik en participatie in de archeologie

Aantal Bijlagen
1

Geachte relatie,

Graag nodigen wij u uit om met ons, en met andere betrokkenen in het archeologisch erfgoedveld, na te denken over de mogelijkheden voor publieksbereik en participatie in de archeologie. Aanleiding vormt het recente advies van de Raad voor Cultuur *Archeologie bij de tijd* en het voornemen van Nederland om het Verdrag van Faro te ondertekenen. Hoe kunnen we met elkaar vorm geven aan de ambities die uit dit advies en verdrag spreken? Wat is er al en wat zou kunnen? Wat ligt binnen handbereik en wat ligt misschien nog wat verder weg?

Uw ideeën zijn belangrijk. In september stelt de Staatssecretaris Cultuur en Media een beleidsbrief op naar aanleiding van het Advies van de Raad voor Cultuur. In het najaar wordt aan de staatssecretaris daarnaast een uitvoeringsagenda voor het Verdrag van Faro gepresenteerd. Twee belangrijke stapstenen naar toekomstig beleid. De beleidsdirectie Erfgoed en Kunsten van het ministerie van OCW heeft het programma Faro gevraagd om over dit alles in de komende maanden met u in gesprek te gaan, daarbij voortbouwend op reeds gehouden bijeenkomsten. Dit doen we deels schriftelijk aan de hand van een aantal vragen, deels online (op aanvraag) en met een afrondende, fysieke bijeenkomst op 14 juli in Amersfoort. Helaas valt deze dag in de zomervakantie. Mocht u daardoor niet in de gelegenheid zijn, hopen we dat u een vervanger kunt afvaardigen. Een toelichting op het proces en de vragen treft u aan in de bijlage bij deze brief.

Wij kijken uit naar het gesprek.

Mocht u nog vragen hebben of een nadere toelichting willen, dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,

Machteld Linssen
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, programma Faro

Bijlage

Toelichting brief Publieksbereik en participatie in de Archeologie d.d. 6 mei 2022

Waar vragen wij u aan mee te werken? Met welk doel?

De komende maanden willen we samen met zoveel mogelijk betrokkenen uit het archeologisch erfgoedveld scenario's uitwerken om invulling te geven aan onderstaande ambities:

1. De samenleving meer betrekken bij de Malta-archeologie
2. Publieksbereik en participatie als basisvoorziening inrichten (ook los van Malta)
3. Een leeromgeving organiseren

Daarbij bouwen we graag verder op wat al gezegd en besproken is. De afgelopen maanden is het gesprek over publieksbereik en participatie in een stroomversnelling gekomen. Onder de vlag van Faro zijn verkennende gesprekken gevoerd door de Universiteit van Amsterdam en Leiden Universiteit, zijn praktijkvoorbeelden verzameld en gestimuleerd, zijn eerste indrukken gedeeld op een Archeologieplatform en andere bijeenkomsten, en is een tussentijds verslag opgesteld voor het Groot Reuvensoverleg. Wij hebben velen van u op een van deze momenten al eens ontmoet. Een aantal van u heeft over dit onderwerp gesproken met de Raad voor Cultuur. En een aantal van u heeft, na het gesprek met de voorzitter van de adviescommissie Alexander Rinnooy Kan in het Groot Reuvensoverleg, de koppen bij elkaar gestoken om samen na te denken over het advies.

Meer informatie over het Verdrag van Faro is te vinden op het platform <http://faro.cultureelerfgoed.nl>. Het advies van de Raad voor Cultuur kunt u vinden op de website van de raad: [Archeologie bij de tijd | Advies | Raad voor Cultuur](#)

Wat gebeurt er met de uitgewerkte scenario's?

De verschillende scenario's zijn input voor:

- De beleidsbrief van de Staatssecretaris Cultuur en Media naar aanleiding van het deeladvies over publieksbereik en participatie van de Raad voor Cultuur in *Archeologie bij de tijd*, 2022.
Het ministerie van OCW zal deze beleidsbrief dit najaar opstellen en is benieuwd naar uw bevindingen en ideeën.
- Een uitvoeringsagenda voor het Verdrag van Faro
In deze agenda vertelt het erfgoedveld hoe het invulling wil en kan geven aan het Verdrag van Faro en wat daarvoor nodig is. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed faciliteert het gesprek hierover en voert de pen. Op basis van de agenda neemt de Staatssecretaris Cultuur en Media een beslissing over de ondertekening van het Verdrag van Faro, eventueel aanvullend beleid en budget.

Hoe kunnen we hieraan werken en binnen welk tijdspad?

Zowel de beleidsbrief als de uitvoeringsagenda moeten dit najaar gereed zijn. Dat is kort dag en velen van u zijn hard aan het werk na twee jaar Corona-beperkingen. We stellen daarom voor om eerst online en schriftelijk van gedachten te wisselen en daarna één afsluitende, gezamenlijke werksessie te organiseren. Het tijdspad komt er dan zo uit te zien:

Mei-juni: richtingen verkennen

In deze bijlage hebben we een aantal richtinggevende vragen opgenomen. Wij vragen u deze vragen in mei en juni met de eigen achterban te bespreken en in concept te beantwoorden. Bij het opstellen van de vragen hebben we eerdere reacties vanuit het archeologisch erfgoedveld al proberen mee te nemen.

Mocht u voor uw eigen achterban in deze periode een activiteit organiseren om de vragen te bespreken en zijn daar kosten aan verbonden, dan kunt u bij ons aankloppen voor financiële ondersteuning.

Mocht u in deze periode met ons, en/of het ministerie van OCW online van gedachten willen wisselen, dan werken we daar graag aan mee. U kunt een mailtje sturen naar faro@cultureelerfgoed.nl om een afspraak te maken. Op de volgende dagen hebben wij hiervoor in ieder geval ruimte gereserveerd in onze agenda's.

Maandag 16 mei tussen 14:00 en 17:00

Dinsdag 17 mei tussen 14:00 en 17:00

Maandag 30 mei tussen 14:00 en 17:00

Dinsdag 31 mei tussen 14:00 en 17:00

Eind juni: 1^e schriftelijke reactie

Wij vragen u eind juni uw ideeën kenbaar te maken in een notitie. U kunt deze richten aan faro@cultureelerfgoed.nl. Deze notitie publiceren we op het [online faro platform](#), zodat uw ideeën voor iedereen kenbaar zijn. We zullen ook u een uitnodiging voor dit platform sturen.

14 juli: werksessie op locatie

Op donderdagmiddag 14 juli ontvangen we u graag in de St Aegtenkapel in Amersfoort om met elkaar te verkennen waar eenieders inzichten elkaar versterken, waar verschil van inzicht over is en welke tussenwegen of creatieve oplossingen misschien mogelijk zijn. Zou u deze datum alvast willen noteren in uw agenda?

30 augustus – 14 september: verslag en 2^e reactie

U ontvangt het verslag van de werksessie rond 30 augustus, of zoveel eerder als mogelijk. Een laatste reactie op de in het verslag opgenomen scenario's ontvangen we graag voor 14 september.

Vragen ter voorbereiding op de werksessie

Deze vragen zijn voortgekomen uit de gesprekken die tot nu toe over het Advies van de Raad voor Cultuur en over Faro zijn gevoerd in en met het veld.

T.a.v. de ambitie:

De samenleving meer betrekken bij de Malta-archeologie

1a. Publieksbereik en participatie in Malta-archeologie als verplichting voor certificaathouder *(uitvoerder archeologisch onderzoek/schrijver PVE)*

De Raad voor Cultuur geeft in haar advies een concreet voorstel voor publieksbereik en participatie. Ze stelt voor om publieksbereik en participatie toe te voegen aan de verplichtingen van een certificaathouder zodat het een standaard onderdeel wordt van het Programma van Eisen.

Hoe kijkt u naar dit voorstel?

Wat zijn volgens u de sterke en minder sterke kanten van dit voorstel.

Is dit voorstel werkbaar voor uw achterban? Zo niet, aan welke voorwaarden moet worden voldaan om het wel werkbaar te maken?

Wordt met dit voorstel een groter publieksbereik en een actievere participatie van inwoners bereikt?

1b. Selectief kiezen voor publieksbereik en participatie in de Malta-archeologie

Een aantal van u heeft aangegeven te zoeken naar een vorm die meer flexibiliteit biedt om bijvoorbeeld aan te sluiten bij de mogelijkheden ter plekke en lokale interesses. Men wil zelf een afweging kunnen maken om niet, een beetje of sterk in te zetten op publieksbereik of participatie. Niet gericht op kwantiteit, maar op kwaliteit.

Wat is uw mening over dit scenario?

Hoe zou dit scenario er in de praktijk uit kunnen zien?

Wat zijn de sterke, minder sterke en eventueel zwakke kanten van dit scenario?

Wat zijn de effecten van dit voorstel op publieksbereik en participatie?

1c. Rolverdeling

Een aantal van u heeft aangegeven dat publieksbereik en participatie in de Malta-archeologie eigenlijk om een andere rolverdeling vraagt tussen de verschillende betrokkenen.

Bent u het hiermee eens? Zo ja wat zou er moeten veranderen?

Is er een rol weggelegd voor partijen die nu (formeel) nog niet betrokken zijn bij de Malta-archeologie (maar bijvoorbeeld wel bij publieksbereik of participatie)? Zo ja, welke en waarom?

1d. Financiering van publieksbereik en participatie

Publieksbereik en participatie in de Malta-archeologie kost geld.

Wie zou deze kosten moeten dragen? En waarom?

T.a.v. de ambitie:

Publieksbereik en participatie als basisvoorziening

2.a Mogelijkheden buiten de Malta-archeologie

Is er aanleiding om ook buiten de Malta-archeologie publieksbereik en participatie in de archeologie te vergroten? Bijvoorbeeld voor educatieve doeleinden, voor ondersteuning van of samenwerking met burgerinitiatieven, of om met archeologische activiteiten andere maatschappelijke doelen te dienen?

Zo ja, welke bestaande initiatieven, (vrijwilligers)organisaties of voorzieningen kunnen hiervoor worden ingezet? Zijn er daarnaast extra voorzieningen nodig?

2b. Relatie met Malta

Zouden de initiatieven, (vrijwilligers)organisaties of voorzieningen ook een bijdrage kunnen leveren aan publieksbereik en participatie binnen de Malta-archeologie? Zo ja hoe en onder welke voorwaarden?

T.a.v. de ambitie:

Leeromgeving organiseren

3. Een aantal van u heeft aangegeven ervaringen te willen uitwisselen en best practices te willen delen. Ook zijn er vragen over de effecten van participatie. De Raad voor Cultuur adviseert om een landelijke voorziening te treffen: een organisatie met visie en expertise, die in lokale projecten advies op maat kan geven over hoe mensen in die specifieke omgeving bij archeologie betrokken kunnen worden en bijscholingsactiviteiten organiseert op het gebied van publieksbereik en participatie.

Is hier behoefte aan? Zo ja, waar moet een dergelijke voorziening aan voldoen?

Tot slot

We hopen samen met u te kunnen werken aan gedeelde en onderbouwde inzichten als input voor zowel de beleidsnotitie van de Staatssecretaris Cultuur en Media n.a.v. het advies van de Raad voor Cultuur als voor de Uitvoeringsagenda Faro.

Mocht u nog vragen hebben of een nadere toelichting willen, dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Met vriendelijke groet,
Machteld Linssen
faro@cultureelerfgoed.nl